

IMPACTUL EMIGRAȚIEI ASUPRA COMUNITĂȚII DE ORIGINE

Diana CHEIANU-ANDREI

Catedra Asistență Socială și Sociologie

According to the last sociological study „Remittances and Migration in Moldova in 2006” there are about 252 000 people working abroad. Remittances from migration in 2005 accounted for 30% of GDP. But how affect migration the children’s and family’s lives?

The author analyzes the positive and negative effects of migration on children left behind, on families’ members and the origin community in Niscani village. The data were collected using sociological methods such as in depth interviews with local public authorities and migrants, the study of children left behind.

După destrămarea URSS, Republica Moldova a început să se confrunte cu un nou tip de migrație – cea internațională. Plecarea masivă a cetățenilor moldoveni la lucru peste hotare a început în anul 1998, după criza financiară din Rusia, care a favorizat devalorizarea monedei naționale de la 4,6 lei la 11 lei pentru un dolar american în decurs de câteva luni, creșterea de câteva ori a prețurilor la mărfurile industriale și alimentare care au contribuit la explozia bruscă a numărului de familii aflate sub limita minimului de existență. Astfel, începând cu anul 1998 asistăm la o creștere spectaculoasă a fluxurilor migratorii peste hotare. Constrângerile și oportunitățile de factură economică au avut un rol important în răspândirea și structurarea fenomenului dat, intenția migranților fiind, în cea mai mare parte, acumularea de capital.

Există mai multe estimări ale numărului de migranți moldoveni plecați la muncă peste hotare și diferențe considerabile între datele oficiale și cele neoficiale. Recensământul populației din 5-12 octombrie 2004 a prezentat un număr de 273 mii de persoane aflate peste hotare la momentul efectuării acestuia. Una dintre cele mai recente estimări este cea efectuată în studiul Organizației Internaționale a Migrației „Remitențele și Migrația în Republica Moldova – 2006” [1]. Acest studiu a fost efectuat de Compania de cercetări sociologice CBS Axa în perioada iulie-august 2006 și a estimat numărul celor care munceau peste hotare la momentul desfășurării studiului la 252 mii persoane. Neoficial se vehiculează că numărul migranților ar fi de peste 1 milion.

Cum explicăm aceste diferențe în numărul migranților? Situația poate fi explicată prin aceea că fenomenul emigrației este unul dinamic și cuprinde migranți de diferite categorii – de la cei care migrează pentru câteva luni la cei care migrează pentru o perioadă mai mare de 1 an de zile. De aceea, un moment esențial în abordarea fenomenului migraționist constă în diferențierea *numărului de migranți la moment*, a *contingentului migrant* și a *potențialului migrant*.

Contingentul migrant include persoanele care sunt plecate peste hotare la moment și persoanele care la moment se află în Republica Moldova, dar care au fost peste hotare recent. Astfel, conform studiului „Remitențele și Migrația în Republica Moldova – 2006”, contingentul migrant al Republicii Moldova constituia 340 mii de persoane (la cifra persoanelor care au fost declarate ca fiind peste hotare s-a adăugat numărul persoanelor care se aflau la moment în Republica Moldova, dar care au fost peste hotare la muncă în ultimii 2 ani și au revenit acasă pentru o anumită perioadă).

Potențialul de migranți este mai mare decât contingentul de migranți, deoarece multe familii la momentul efectuării cercetării, deși nu au fost peste hotare la muncă în ultimii 2 ani, și-au exprimat intenția de a pleca. Conform studiului nominalizat, potențialul migrant al Republicii Moldova în perioada iulie-august 2006 a constituit 551 mii persoane.

Observăm că fenomenul migrației la muncă peste hotare este în continuă creștere. În același ritm de creștere sunt și transferurile de bani de la emigranții moldoveni spre membrii familiei rămași în țară, care, conform datelor oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei, au crescut de la 114 milioane de USD în anul 1997 la 915 milioane în anul 2005 (Diagrama 1). Datele atestă că în anul 1997 remitențele care veneau de peste hotare constituiau 5% din Produsul Intern Brut (PIB), în anul 2005 acestea au atins cota de 30% [2] (Diagrama 2).

Diagrama 1

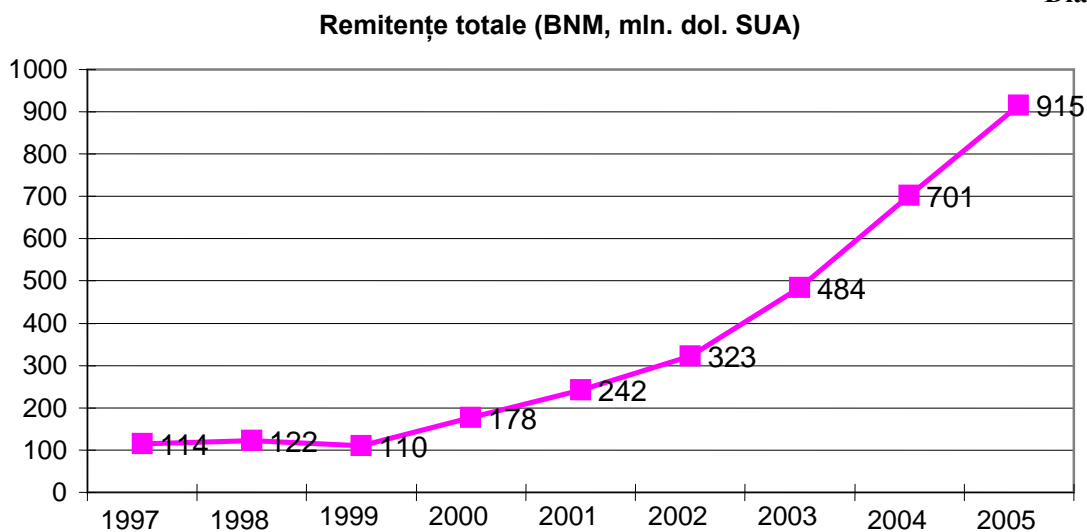
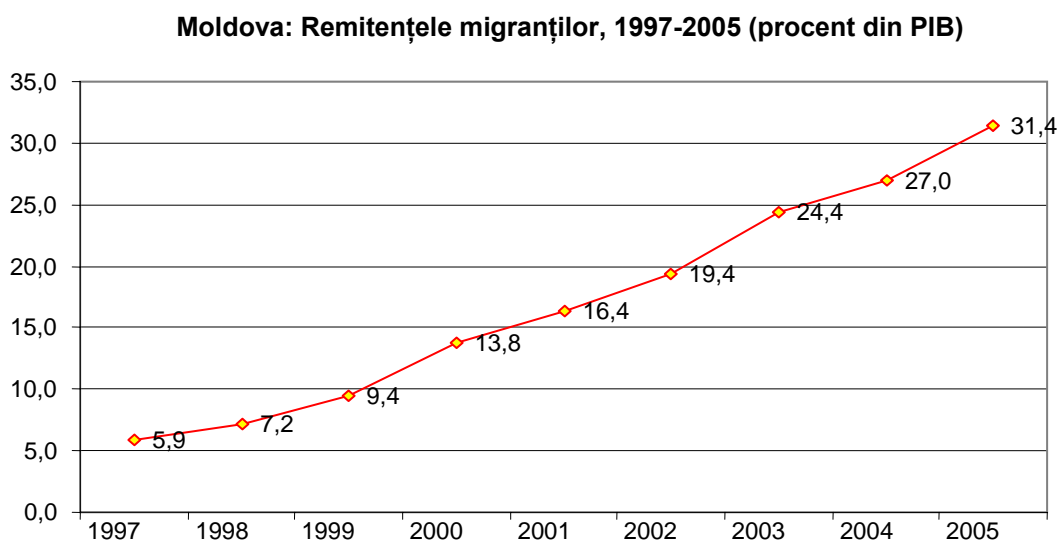

Diagrama 2

Din această perspectivă, migrația se prezintă ca un factor pozitiv, deoarece resursele monetare venite de peste hotare alimentează consumul și asigură o viață decentă. Există însă și multiple efecte negative ale emigrației care necesită o atenție și o analiză specială.

Studiul „Remitențele și Migrația în Republica Moldova – 2006” a indicat un număr de 177 195 de copii care aveau părinți plecați la muncă peste hotare, dintre care 21 860 copii erau fără ambii părinți acasă. Această realitate socială este extrem de îngrijorătoare și necesită a fi cercetată de către sociologi, psihologi.

În continuare ne propunem să analizăm, în baza datelor culese în satul Nișcani, raionul Călărași, consecințele pe care le are migrația internațională asupra copiilor, familiei și comunității. Am ales o comunitate rurală, deoarece aceasta este afectată într-o măsură mai mare de fenomenul în cauză. Studiile efectuate în acest domeniu denotă că numărul migranților din mediul rural este de aproape 2 ori mai mare decât cel al migranților din mediul urban.

Obiectivele prezentului studiu sunt:

- identificarea impactului emigrației populației asupra comunității de origine;
- evidențierea consecințelor plecării la muncă peste hotare asupra mediului familial și, în particular, asupra copiilor;
- determinarea efectelor plecării părinților la muncă în străinătate asupra nivelului de trai al copiilor, educației și sănătății acestora.

Studiul dat se bazează pe informația culeasă prin metoda anchetei și a studiilor de caz [3] în noiembrie 2006. A fost aplicat un chestionar comunitar [4] reprezentanților administrației publice locale și realizate interviuri individuale aprofundate [5].

Satul Nișcani este un sat cu 2018 locuitori ce formează 600 de gospodării. Infrastructura satului este, în viziunea intervievaților, într-o situație relativ „bună”, deoarece există 4 km de drum asfaltat, aproximativ 70% din drumurile din sat sunt de pietriș. Respectiv, în 15 minute poți ajunge la Călărași, iar în 1-1,5 ore la Chișinău. Satul are școală, grădiniță, centru medical, biserică, toate fiind într-o stare satisfăcătoare. 400 de gospodării sunt conectate la rețeaua de gaz și în jur de 350 la cea de apă potabilă.

Copiii constituie aproximativ a patra parte din locuitorii satului (circa 500 de persoane). Conform datelor aflate la evidența primăriei satului, în jur de 320 de persoane la momentul efectuării studiului erau plecate peste hotare, majoritatea fiind femei. Respectiv, 35 de copii au rămas fără îngrijire părintească, deoarece ambii părinți au migrat peste hotare, alții – 45 au rămas cu tata, 10 – cu mama.

Tablul 1

Consecințele emigrației asupra comunității (în viziunea intervievaților)

În opinia	Beneficii	Riscuri
Reprezentantului APL	<ul style="list-style-type: none"> - Se schimbă aspectul satului: se construiesc noi case, garduri, băi - Se cumpără mijloace de transport 	<ul style="list-style-type: none"> - Copiii rămân fără îngrijire, bunicii nu le pot oferi toate cele necesare - Satul rămâne fără locuitori - Pleacă cei mai capabili și nasc peste hotare - Se nasc copii în familii defavorizate - Mulți pleacă la Chișinău
Reprezentantului școlii	<ul style="list-style-type: none"> - Sunt întreținuți copiii, bătrânii - Situația financiară e mai bună - Satul prosperă: case frumoase, garduri frumoase 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsește tineretul - Populația îmbătrânește - Părinții își iau copiii peste hotare
Reprezentantului grădiniței	<ul style="list-style-type: none"> - Se ridică nivelul material 	<ul style="list-style-type: none"> - Copiii rămân singuri
Reprezentantului instituției medicale	<ul style="list-style-type: none"> - Se ridică nivelul de trai 	<ul style="list-style-type: none"> - Vagabondaj - Bunicii îngrijesc de copii, dar nu prea știu cum, aceștia frecvent se îmbolnăvesc - Bunicii nu atrag atenție alimentației

Astfel, persoanele intervievate au semnalat atât beneficii, cât și riscuri ale migrației. Datorită remitențelor, comunitățile își schimbă aspectul: „*case renovate*”, „*garduri mai frumoase*”, „*autoturisme noi, luxoase*”. Gospodăriile celor care au pe cineva plecat la muncă peste hotare se deosebesc mult de celelalte, casele sunt într-o permanentă renovare, gardurile sunt noi, se pune pavaj etc.

Efectele negative ale migrației asupra comunității predomină însă și includ următoarele aspecte: problemele demografice, exodul de persoane apte de muncă, discrepanțele mari între veniturile gospodăriilor care au pe cineva plecat la muncă peste hotare de cele care nu au etc.

Migrația la muncă peste hotare determină o agravare a situației demografice din comunitate, deoarece pleacă la muncă peste hotare populația tânără – „*dintâi se căsătoresc... și apoi împreună sau câte unul se duc în lumea mare*” (reprezentantul APL). Aceasta determină descreșterea natalității, creșterea numărului de divorțuri și sporirea ponderii populației vârstnice. În afară de aceasta, familiile tinere cu migranți optează pentru construcția unei case sau cumpărarea unei locuințe în orașul Călărași sau chiar în municipiul Chișinău, unde infrastructura este mai dezvoltată. Totodată, unii părinți stabiliți deja legal în țările unde muncesc își iau și copiii cu ei. În ultimii ani, 15 copii (8 din clasele primare și 7 din clasele gimnaziale) au plecat din sat peste hotare împreună cu părinții. Din discuțiile cu copiii am aflat că sunt părinți care pregătesc actele ca în viitorul apropiat să plece cu copiii peste hotare – „*Vreau să plec și eu încolo. Atâta timp cât mama se va afla*

acolo, vreau să fiu și eu cu ea, după aceasta ne vom întoarce împreună... Cred că la vară am să plec... Sper să se primească să plec la vară. Acum sunt niște probleme cu documentele" (băiat de 11 ani, ai cărui părinți, înainte de a pleca mama în Italia, trăiau separat; în prezent au divorțat oficial).

Pleacă la muncă peste hotare, în special, persoanele cu un nivel superior de calificare – „mai mult femeile tinere, cu studii”, situație ce afectează, de asemenea, comunitatea. Cel mai frecvent, s-a menționat că din satul Nișcani pleacă la muncă peste hotare cele mai bune cadre didactice, medici.

În opinia participanților la studiu, migrația favorizează discrepanțe mari între veniturile familiilor care au pe cineva plecat peste hotare la muncă și ale familiilor ai căror membri muncesc în Moldova. Divizarea membrilor comunităților devine din ce în ce mai evidentă: cei care pleacă la muncă peste hotare se „îmbogățesc”, iar cei care rămân în comunitate „sărăcesc”. În acest context, s-a menționat că relațiile dintre membrii comunității au devenit „mai reci”, „oamenii sunt mai superstițioși”, „mai reticenți”, „mai invidioși”, „mai izolați”, „indiferenți și față de părinți, și față de problemele pe care le au ceilalți”.

Cu certitudine, în gospodăriile unde cel puțin un membru este plecat la muncă peste hotare condițiile de trai s-au îmbunătățit, imaginea gospodăriei este mai atractivă. Ca rezultat, la nivelul comunității remitențele se resimt și la nivel de infrastructură a localității – gazificarea și telefonizarea gospodăriilor, reparația bisericii, reparația grădiniței, a drumurilor.

De menționat că nimeni din migranții satului Nișcani care s-au întors de la muncă de peste hotare nu a investit banii câștigați într-o afacere – „nu avem nici un caz că cineva s-a întors de peste hotare cu bani și a început o afacere proprie aici în sat” (reprezentantul APL). Această situație se înscrie în particularitățile procesului migraționist din Republica Moldova, deoarece în studiile existente la acest capitol se indică la faptul că doar 5% din migranți au declarat că au investit o parte din remitențe într-o activitate de business.

Astfel, viitorul comunității este perceput destul de pesimist de reprezentanții APL – „În culori foarte sumbre îl văd. Într-un fel, natura noastră rămâne frumoasă, dar...cu puțini oameni. Acum poți constata că în 1-2 case locuiește cineva, în a 3-a nimeni. Peste vreo 5 ani, din cele 600 de gospodării vor rămâne 400-450. Tinerii care au plecat peste hotare nu intenționează să se întoarcă, ei vor să se stabilească acolo cu traiul. E siguranță, spun ei, acolo, pe când aici nu-i nici un viitor pentru dânșii. Se întorc și rămân cei care au lucrat peste hotare și au obosit, s-au îmbolnăvit, dar majoritatea celor tineri care pleacă vor să rămână acolo” (reprezentantul APL).

Tabelul 2

Consecințele emigrației asupra familiei (în viziunea intervievaților)

În opinia	Beneficii	Riscuri
Reprezentantului APL	- Se construiesc case - Se gazifică gospodăriile - Se cumpără apartamente la Chișinău, Călărași - Au bani strânși în caz de nevoie	- Se destramă familii - Părinții trăiesc separat - Are loc o înstrăinare
Reprezentantului școlii	- Trăiesc mai bine din punct de vedere material - Copiii au haine bune	- Educația este sub nivel - Scade învățătura, nu-i motivație - Copiii au ieșit de sub control - Copiii nu știu să folosească banii
Reprezentantului grădiniței	- Se îmbunătățește situația materială	- Se despart familii - Suferă copiii
Reprezentantului instituției medicale	- Se îmbunătățește situația din punct de vedere economic	- Se pierde familia - Se destramă relația părinte-copil

Beneficiile migrației la nivel familial, după cum susțin membrii comunității, se rezumă, în principal, la îmbunătățirea situației financiare a familiilor, care cel mai frecvent se exprimă în construcția sau reparația caselor, procurarea de apartamente, gazificarea gospodăriilor, totodată banii fiind strânși și „la colțun” (pentru orice eventualitate).

În opinia mai multor respondenți, plecarea femeilor la muncă în străinătate a determinat schimbarea statutului și poziției femeii. Bani câștigați în străinătate le asigură femeilor independență financiară, putere de decizie, încredere în sine, autoapreciere – „Femeile au devenit mai stăpâne pe situație. Din niște femei supuse,

care aveau teamă de bărbat, au devenit mai stăpâne pe viață, pe sine însăși, pe situația din familie chiar. Cunosc multe cazuri când femeia, dacă nu pleca, avea să-l sufere o viață pe bărbatul acela al ei. Acum, când s-a întors de peste hotare, i-a spus: „Tu mâna pe mine nu mai pui! Altfel vei avea probleme mari. Dacă vrei să trăim împreună, trebuie să te corectezi; uită-te cum trăiește lumea peste hotare...” Și..., unii bărbați au început să-și schimbe comportamentul” (reprezentantul APL). Deci, femeile care au fost la muncă peste hotare refuză să mai fie abuzate de către partenerii lor de viață și insistă asupra schimbării de comportament sau, în dependență de situație, divorțează și încearcă să-și refacă viața.

Deoarece contingentul cuprinde, în special, tinerii, există mai multe implicații negative asupra familiilor tinere: tot mai multe sunt cazurile când unul din soții recent căsătoriți pleacă peste hotare; uneori pleacă ambii soți și copiii se nasc în străinătate; femeile tinere, plecate peste hotare, se căsătoresc în străinătate, nasc acolo copii, șansele ca acestea să se mai reîntoarcă în Moldova sunt reduse.

Divorțul este o consecință a plecării la muncă peste hotare. Astfel, în anul 2006 5 familii cu migranți din satul Nișcani au divorțat, destrămarea familiilor implicând în unele cazuri și tutela copiilor.

Plecarea soției la muncă peste hotare implică schimbarea rolurilor în cadrul familiei: femeia este cea care câștigă mai mult și frecvent ea încearcă să gestioneze aceste resurse. Deși studiile demonstrează că, pe republică, numărul migranților-bărbați este mai mare, în Nișcani situația diferă – mai mare este numărul migranților-femei. Mulți bărbați nu doresc să accepte o astfel de situație și, ca rezultat, își găsesc refugiu „în băutura”, apare gelozia, își caută un alt partener de viață – „Tata și-a făcut de cap... și-a găsit o fată aici în sat, s-a dus la dansa. Și mama, când a venit, s-a dus la dansa și l-a luat pe tata acasă” (fetiță, 6 ani).

Totuși, cei mai afectați de procesul emigrației sunt copiii. Plecarea la muncă peste hotare a unui membru din familie presupune preluarea responsabilităților acestuia de către ceilalți membri din familie. Situația este dificilă pentru fetițele care încep să îndeplinească cea mai mare parte a lucrului în gospodărie, lucru pe care îl făcea de obicei mama – „Tot ce făcea mama când era acasă acum fac eu cu sora, iar tata lucrează pe afară” (fată, 15 ani). Copiii se adaptează cu dificultate la noile responsabilități – „Îmi este greu, foarte-foarte greu. La început, nu avea cine să mă scoale dimineața, să-mi pregătească mâncarea. Acum m-am învățat să fac ceea ce făcea de obicei mama sau tata” (băiat, 14 ani).

Unii copiii au remarcat că plecarea mamei peste hotare le-a afectat regimul lor obișnuit de viață. Respectiv, ei au mai puțin timp pentru joacă și sunt implicați mai mult în treburile gospodărești – „Tăticul nu ne prea dă voie să ne ducem pe undeva (să ne jucăm), doar câteodată, de sărbători; mămica însă ne dădea voie să ne ducem la joacă când vroiam. Tata nu ne dă voie fiindcă avem de lucru pe acasă...” (băiat, 11 ani).

Copiii suferă cel mai mult în urma despărțirii de părinte / părinți. Din relatările copiilor, cel mai adesea sentimentele trăite la plecarea părinților sunt: „tristețe”, „singurătate”, „dor”. Indiferent de vârsta și caracterul copiilor, aceștia sunt afectați psihoemoțional, doar că intensitatea de manifestare exterioară a acestor trăiri este diferită. Oricum, la toți acești copii apar situații când în anumite contexte prezintă vulnerabilitate față de subiectul părinți. Exteriorizarea emoțiilor este mult mai accentuată la copiii din clasele primare, aceștia fiind și mult mai sinceri. Pentru a diminua pe cât e posibil aceste efecte psihoemoționale, un reprezentant al comunității a menționat necesitatea existenței unui psiholog – „Ar trebui să existe un psiholog. Uneori acești copii nimeresc în așa situații, când, pentru a o depăși, au nevoie de psiholog. În perioada cea de adaptare după plecarea părinților copiii se închid în sine, devin mai plângăreți ... Când apar părinții, situația repede se schimbă spre bine, însă după ce aceștia din nou pleacă, copiii intră în depresie care duce la acutizarea bolilor cronice” (reprezentantul instituției medicale).

Copiii ai căror părinți sunt plecați peste hotare sunt puși în situația de a trece prin experiențe care le marchează întreaga viață:

- nu-și cunosc părinții – „Fetița în general nu-și cunoaște tatăl, deoarece când acesta a plecat – cu 5 ani în urmă, ea nu era încă născută... Acum a plecat și mama ei, cei 5 copiii au rămas cu o femeie” (învățător);
- abuzuri din partea celor cu care stau (au fost semnalate cazuri de maltratare fizică din partea taților și a rudelor care au în grijă copii);
- situații care depășesc abilitățile vârstei – „Știu să fac mâncare... fierb fasole, cartofi, prăjesc ouă, dar bucate mai grele nu pot face, nu m-am învățat... Când voi crește mai mare, m-oi învăța...” (fetiță, 6 ani);
- sentimente de abandon – s-au evidențiat două tendințe: pe de o parte, unii bărbați ale căror soții au plecat la muncă peste hotare renunță la copii și își găsesc o altă parteneră de viață; pe de altă parte, sunt femei care întrerup relațiile cu soții și își refac viața în țările unde muncesc sau contactează foarte

rar cu familia, fără a o mai susține financiar. Fraza cel mai des utilizată de copii în atare situație este: „Nu-i mai trebuie...”;

- de la o vârstă mică (10-12 ani) dorm singuri în casă;
- dezechilibru de norme și valori.

Unii îngrijitori s-au atașat și s-au deprins cu copiii pe care îi au în tutelă și revenirea părinților acasă le provoacă disconfort, sunt invidioși și așteaptă plecarea acestora. Sunt cazuri când îngrijitorii au obținut tutela oficială a copiilor, considerând că părinții plecați la muncă peste hotare au alte priorități decât copiii. Aceste situații sunt create pe fondul unor probleme în familie: divorțuri, crearea unei noi familii în străinătate etc.

Bineînțeles, copiii ai căror părinți sunt plecați peste hotare au o situație economică mai bună decât ceilalți copii – „apar mai superiori față de ceilalți, prin faptul că sunt îmbrăcați mai bine, că au celulare în buzunar” (reprezentantul APL); „bunica îmi mai dă câte 5 lei să-mi cumpăr ce doresc – cel mai des, înghețată, cipsuri” (băiat, 11 ani).

În opinia experților locali, educația copiilor din familiile cu migranți este afectată. Apar frecvent tulburări comportamentale, iar în relațiile cu alte persoane din comunitate acești copii sunt mai aroganți, mai agresivi, mai brutali comparativ cu semenii de vârsta lor.

Învățătorii au menționat că majoritatea copiilor ale căror mame sau ambii părinți sunt plecați la muncă peste hotare sunt mai puțin interesați de studii, vin nepregătiți pentru lecții, sunt mai obraznici. Sunt însă și copii cu o reușită foarte bună, care învață foarte bine pentru a răsplăti efortul părinților de a le asigura o viață mai bună – „Cu toate că părinții nu sunt împreună cu ei, copiii sunt foarte buni, nu lipsesc, participă la mai multe activități extrașcolare, la lecții sunt primii – da, sunt și momente de acestea; dar, în ansamblu, copiii ai căror părinți (unul sau chiar ambii) sunt plecați, au o însușită mai slabă decât ceilalți” (reprezentantul școlii).

Îngrijitorii au grijă, în primul rând, ca copiii să fie îmbrăcați, să se alimenteze, fiind mai puțin interesați de reușita școlară a acestora. Uneori, tutorii nici nu pot să-i ajute să-și pregătească tema pentru acasă; mulți bunici nici nu știu să citească cu grafie latină, din care cauză nu-și pot ajuta nepoței chiar din clasele primare.

Intervistații consideră că lipsa părinților de lângă copii afectează sănătatea celor din urmă. Datele confirmă că impactul psihologic este semnificativ asupra copiilor, consecințele acestor trăiri emoționale se vor resimți în acțiunile și activitățile viitorilor maturi. Majoritatea copiilor, ai căror părinți sunt plecați peste hotare la muncă (ambii sau numai mama/tata), nu se alimentează la timp sau se alimentează incorect – mănâncă produse gata sau semifabricate. Copiii care nu sunt alături de mamă se alimentează mai prost chiar dacă resurse financiare sunt suficiente; ei sunt lipsiți de grija mamei ca copilul să mănânce sănătos și la timp: „mănâncă ce nu trebuie – cipsuri și alte produse de acest fel care nu sunt bune pentru sănătatea copilului” (reprezentantul instituției medicale).

Au fost semnalate două tendințe principale privind percepția perspectivelor de viitor ale copiilor. Unii doresc să-și continue studiile, alții au remarcat că părinții muncesc peste hotare pentru a le asigura un viitor mai bun, pentru a le crea condiții ca să-și continue studiile. Majoritatea însă doresc să plece la muncă peste hotare. Cei care intenționează să plece cu părinții peste hotare speră să-și aranjeze viața acolo. Copiii care stau în grija cuiva își doresc să poată pleca cât mai curând pentru a fi alături de părinți – „Să mă duc la mama în Italia, numai această dorință o am” (fată, 11 ani).

Investigațiile realizate în satul Nișcani ne permit să concluzionăm:

Impactul emigrației asupra comunității

- Remitențele se resimt în aspectul exterior al comunității: gospodării mai bogate, case frumoase, mașini luxoase. Bani trimiși de peste hotare contribuie însă foarte puțin la dezvoltarea infrastructurii localității.

- Plecarea peste hotare se răsfrânge negativ asupra indicatorilor demografici: scade numărul locuitorilor satului, natalitatea scade, crește numărul divorțurilor, se accentuează procesul de îmbătrânire a populației etc.

- Se conturează o diferență tot mai mare între veniturile familiilor unde sunt membri plecați la muncă peste hotare și ale celor care nu au pe cineva plecat. Aceste diferențe se reflectă și în atitudinea și comportamentul oamenilor, afectează relațiile dintre aceștia.

- Plecarea peste hotare la muncă creează deficit de forță de muncă. Liderii comunitari sunt cel mai mult îngrijorați de exodul de persoane calificate: profesori, medici etc.

- Instituțiile publice din satul Nișcani și migranții nu se află deocamdată în colaborare. Migranții nu au încredere în liderii locali, iar aceștia din urmă consideră că cei plecați sunt dezinteresați de problemele și necesitățile comunității.

Impactul emigrației asupra familiei

- Plecarea unui membru din familie peste hotare determină o perioadă dificilă de adaptare. În majoritatea cazurilor se face o redistribuire a rolurilor în familie.

- Remitențele contribuie semnificativ la îmbunătățirea situației materiale a gospodăriei. Familiile cu copii au declarat că după plecarea unui membru din familie peste hotare la muncă situația financiară este mai bună sau mult mai bună.

- Prioritar, remitențele sunt utilizate pentru consum curent (alimentație, îmbrăcăminte). Nu există diferențe semnificative în ceea ce privește direcțiile de utilizare a remitențelor în familiile cu migranți și fără. Diferențele se referă la sumele de cheltuieli care sunt mult mai mari în familiile care primesc remitențe.

Impactul emigrației asupra copiilor

- Copiii știu că părinții au plecat peste hotare la muncă pentru a le asigura o viață mai bună; cu toate acestea, ei suferă psihoemoțional.

- Copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă peste hotare sunt mai bine îmbrăcați, au rechizite școlare mai bune comparativ cu ceilalți copii. Cadrele didactice, dar și copiii au menționat însă că reușita școlară este afectată negativ de plecarea peste hotare a părinților.

- Deși au posibilități financiare mai mari, copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă peste hotare nu se alimentează la timp sau se alimentează mai prost (mănâncă produse gata, semifabricate și mai puțin mâncare pregătită acasă).

Dat fiind importanța economică și socială a migrației la muncă peste hotare, rolul pe care îl au remitențele în reducerea sărăciei, fenomenul trebuie examinat științific. Politicile care se cer a fi adoptate în acest domeniu trebuie să fie benefice atât pentru migranți, cât și pentru societate și ele pot deveni eficiente numai în măsura în care sunt fundamentate științific. Efectuarea unor studii comunitare în diferite regiuni ale republicii va oferi mai multe detalii asupra acestui fenomen social de maximă importanță și va permite înaintarea unor recomandări factorilor de decizie din Republica Moldova.

Referințe:

1. Moldova: Migration and remittances 2006. – CBSAxa Survey. - Chișinău, 2006.
2. Republica Moldova. Raportul Național de Dezvoltare Umană 2006. - Chișinău, 2006, p.10.
3. Subiecții studiului de caz au fost copiii care au trăit experiențe deosebite, ieșite din comun în rezultatul migrației părinților. Identificarea cazurilor s-a făcut cu ajutorul liderilor locali și al membrilor comunității.
4. Cu ajutorul chestionarului comunitar au fost colectate date despre localitate, începând de la infrastructură, situația demografică și până la informații despre migrațiune, efectele acesteia asupra diferitelor sfere ale vieții. Datele au fost culese din mai multe surse, iar la unele compartimente au răspuns diferiți experți: reprezentantul primăriei, șeful grădiniței, directorul de școală, medicul de familie, polițistul de sector, dar și alte persoane care cunosc domeniul.
5. Au fost intervievați: primarul – despre situația generală din comunitate privind migrația la muncă peste hotare; directorul de școală – a furnizat informații privind copiii ai căror părinți sunt plecați peste hotare; medicul de familie – a vorbit despre starea de sănătate a copiilor.

Prezentat la 26.02.2007